

عنوان مقاله:

پارسی نویسی در آثار شیخ احمد جام

محل انتشار:

همایش بین المللی هزاره شیخ جام (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 7

نویسنده:

خوبان منیراحمدی - کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تربت جام

خلاصه مقاله:

احمد جام از عارفان بنام قرن پنجم و ششم هجری (۴۴۰-۵۳۶) صاحب آثار متعدد و اندیشه های ژرف و عمیق عرفانی است که پایه بسیاری از سخنان صوفیانه است. آثاری چون: رساله سمرقندیه، سراج السائرین، روضه المذنبین، مفتاح النجات، بحار الحقیقه، انس التائبین، کنوز الحکمه، فتوح الروح، اعتقادنامه، زهدیات، تذکیرات و دیوان اشعار. در دوره های مختلف ادبی آثار متعدد با موضوعات گوناگون تالیف شده که به مقتضای سبکی هر دوره تغییراتی در نوع نویسندگی ایجاد شده است. نیمه اول قرن ششم نیز از این تغییرات که همانا تاثیر شدید زبان و ادبیات عرب بر زبان و ادبیات فارسی می باشد بی بهره نبوده است. از آنجا که شیخ احمد جام آثارش را زمانی تالیف کرده - نیمه اول قرن ششم - که با هجوم لغات عربی مواجه بوده، این انتظار می رفت که آثار شیخ مملو از واژگان عربی باشد، اما نه تنها این گونه نیست، بلکه وی توانسته تا حدودی نثر خود را از سلطه زبان عربی حفظ کند، و صلابت و استواری نثر دوره سامانی - سبک خراسانی - را با به کار بردن واژگان کهن و استعمال برخی ترکیبات زیبای قدیمی داشته باشد. احمد جام با استادی تمام نه تنها توانسته با بهره گیری از جلوه های ادبی لطافت و زیبایی خاصی به آثار خود ببخشد، بلکه با این شیوه کلامش را موجزتر و موثرتر کرده است. شیوه ای که شیخ در کاربرد بسامد بالای عناصر بلاغی از جمله: تشبیه، تکرار، کنایه، تمثیل، تلمیح و ... به کار گرفته - که در نوع خود کم نظیر است - خود نشانگر جایگاه ارزشمند وی و آثارش در احیای ربان و ادبیات فارسی است.

کلمات کلیدی:

نثر عرفانی، احمد جام، زبان، واژه های کهن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1519862>

